

Becut vermell *Rhynchophorus ferrugineus*

Fitxa 3

Descripció

Fig. 1 adult de R ferrugineus

El becut vermell és un coleòpter de la família *Curculionidae* que ataca un gran nombre d'espècies de palmeres. A la nostra àrea afecta principalment la palmera canària (*Phoenix canariensis*) i, en menor mesura, la palmera datilera (*Phoenix dactylifera*).

L'insecte és originari de Malàisia. Als anys 80 va passar als Emirats Àrabs Units i llavors es va estendre pel nord d'Àfrica. La primera detecció a la Península Ibèrica va ser a Granada (1995), després a València (2004), Múrcia (2005) i les Illes Canàries (2006). A Mallorca va ser detectat per

primer cop l'octubre de 2006 a sa Ràpita, i a continuació, a Calonge, Cala d'Or, Felanitx, Pollença, Alaró i s'Arenal. A Eivissa apareix el primer focus el novembre de 2007. Aquests són els focus que s'han detectat fins al moment de l'edició d'aquesta fitxa.

Biologia

Fig. 2 larva de R ferrugineus

Fig. 3 capolls del becut vermell

A la nostra zona el becut completa de 3 a 4 cicles en un any i durant l'hivern es manté actiu dins la palmera.

La femella pon els ous a la base de la fulla. Fan uns 2 mm i són de color groc clar, cilíndrics i ovalats. La fase d'ou dura de 2 a 4 dies. La larva no té potes, és de color crema, té el cap dur i rogenc i s'alimenta

del teixit vegetal que l'envolta. Passats entre un i tres mesos, segons la temperatura, la larva construeix un capoll amb fibres de la palmera, on passa a l'estadi de pupa. El període de pupa dura entre 15 i 30 dies.

L'adult és de color vermell ataronjat amb taques i línies de color negre.

Danys

Fig. 4 mossegades a les fulles centrals

A la palmera de Canàries, al principi les fulles noves que surten de l'ull acaben en forma de punta de fletxa o bé mostren folíols retallats en forma de V lateral sobre la fulla. Després, algunes fulles del centre de la corona, encara verdes, tomben i s'entrecreuen amb les altres. Si alguna d'aquestes fulles es desprèn poden observar-se les galeries provocades per la larva, capolls adossats al raquis de la fulla o fins i tot trobar larves en estadis finals. Finalment, totes les fulles van cedint per l'acció barrinadora de la larva, l'ull acaba per ajaure's totalment (aspecte de paraigües) i la palmera mor.

Fig. 5 danys per mossegades de *R. ferrugineus*

Fig. 6 aspecte d'una palmera afectada

Fig. 7 danys

A les palmeres datileres l'insecte sol atacar preferentment els fillols que creixen a la base del tronc i produeix símptomes similars als descrits anteriorment. També és corrent veure exsudats gomosos de color rogenc a la base de l'estípit (tronc).

Mesures de control

El becut vermell és una plaga molt perillosa per a les palmeres: és necessària la intervenció oficial dels responsables de la Conselleria d'Agricultura i Pesca. En el cas que es detectin els danys descrits anteriorment o es tinguin sospites d'aquests danys és necessari posar-se en contacte amb la secció de Sanitat Vegetal de la Conselleria d'Agricultura i Pesca.

A Mallorca s'han establert mesures fitosanitàries generals de caràcter preventiu i mesures fitosanitàries obligatòries en el cas de detecció d'un focus, recollides a la Resolució de la consellera d'Agricultura de 30 de novembre de 2006 (BOIB núm. 178, de 14 de desembre de 2006) i la seva correcció (BOIB núm. 179, de 16 de desembre de 2006).

Aquestes mesures regulen, entre d'altres coses, l'obligatorietat d'informar la Direcció General d'Agricultura sobre l'entrada i el moviment de palmeres a Mallorca, la destrucció supervisada de palmeres afectades, la poda de palmeres i els tractaments obligatoris a les zones de vigilància.

Posteriorment s'ha publicat la Decisió 2007/365/CE, de 25 de maig, per la qual s'adopten mesures d'emergència per evitar la introducció i propagació de *Rhynchophorus ferrugineus* en la Comunitat. Entre aquestes mesures hi ha l'exigència, per traslladar les palmeres, que aquestes vagin acompanyades del passaport fitosanitari, que n'ha d'acreditar el cultiu durant dos anys amb protecció física o tractaments i amb inspeccions oficials trimestrals.

Tractaments preventius

Fins ara no s'han trobat tractaments curatius suficientment efectius; per tant, tots els tractaments recomanats tenen caràcter preventiu. El tractament s'ha de fer a baixa pressió sobre la corona de la palmera i a la part superior del tronc banyant bé la zona d'entrada de l'insecte a la palmera. Les matèries actives autoritzades actualment són:

Matèries actives

Fenitroton (CS o WP) 40%
Carbaril (WP) 85% o 50%
Fosmet (SC) 45%
Diazinon (CS) 24%
Imidacloprid (SL) 20%
Tiametoxam (WG) 25% (es pot aplicar amb el reg)

És aconsellable afegir-hi un mullant, com l'oli parafínic, l'oli d'estiu 85% (excepte amb el carbaril) o el dimentè 96%.

Sanitat Vegetal
<http://sanitatvegetal.caib.es>

Novembre de 2007